

Nuorten työelämäodotukset ja arvot

(NYT Nuorten tulevaisuusraportti 2023)

Lauri Vaara
Erityisasiantuntija
Nuorten yrittäjäyys ja talous NYT

Riikka Ahonvala
Asiantuntija, nuorten työelämäosaaminen
Nuorten yrittäjäyys ja talous NYT

 nyt

NUORI Yrittäjyys
UNG Företagsamhet

Talous ja
nuoret

Nuorten yrittäjyys ja talous
Ung företagsamhet och ekonomi

Yrittäjyysohjelmat

Talousosaaminen

Työelämätaidot

NYT lukuina 2022–2023

265

265 kuntaa mukana
toiminnassa

85 %

6.- ja 9.-luokkalaisista
noin 85 % osallistuu
Yrityskylään

200

Lähes 200 yritys- ja
säätiökumppania

1 500

Yli 1 500 nuorten
perustamaa
harjoitusyritystä

Nuorten työelämäorientaatio ja arvot

NYT Nuorten tulevaisuusraportti 2023

Tässä tulostuksessa:

- Nuorten kesätyöllistyminen
- Nuorten suhtautuminen työelämään ja työelämän kuormitus
- Nuorten alaharkinnat ja arvot
- Nuorten kiinnostus yrittäjyyttä kohtaan

NYT Nuorten tulevaisuusraportti 2023

- Aineiston keruu tapahtui 4.2.-30.3.
- Koko aineistossa vastaajia 6027, perusasteelta ja toiselta asteelta (14- 20 –vuotiaita)
 - Yläaste 3088
 - Lukio 1965
 - Toisen asteen ammatillinen 974
- Poika 2439
- Tyttö 2963
- Muu 308
- Kotikielenä suomi 4854
- Kotikielenä ruotsi 553
- Kotikielenä muu 620

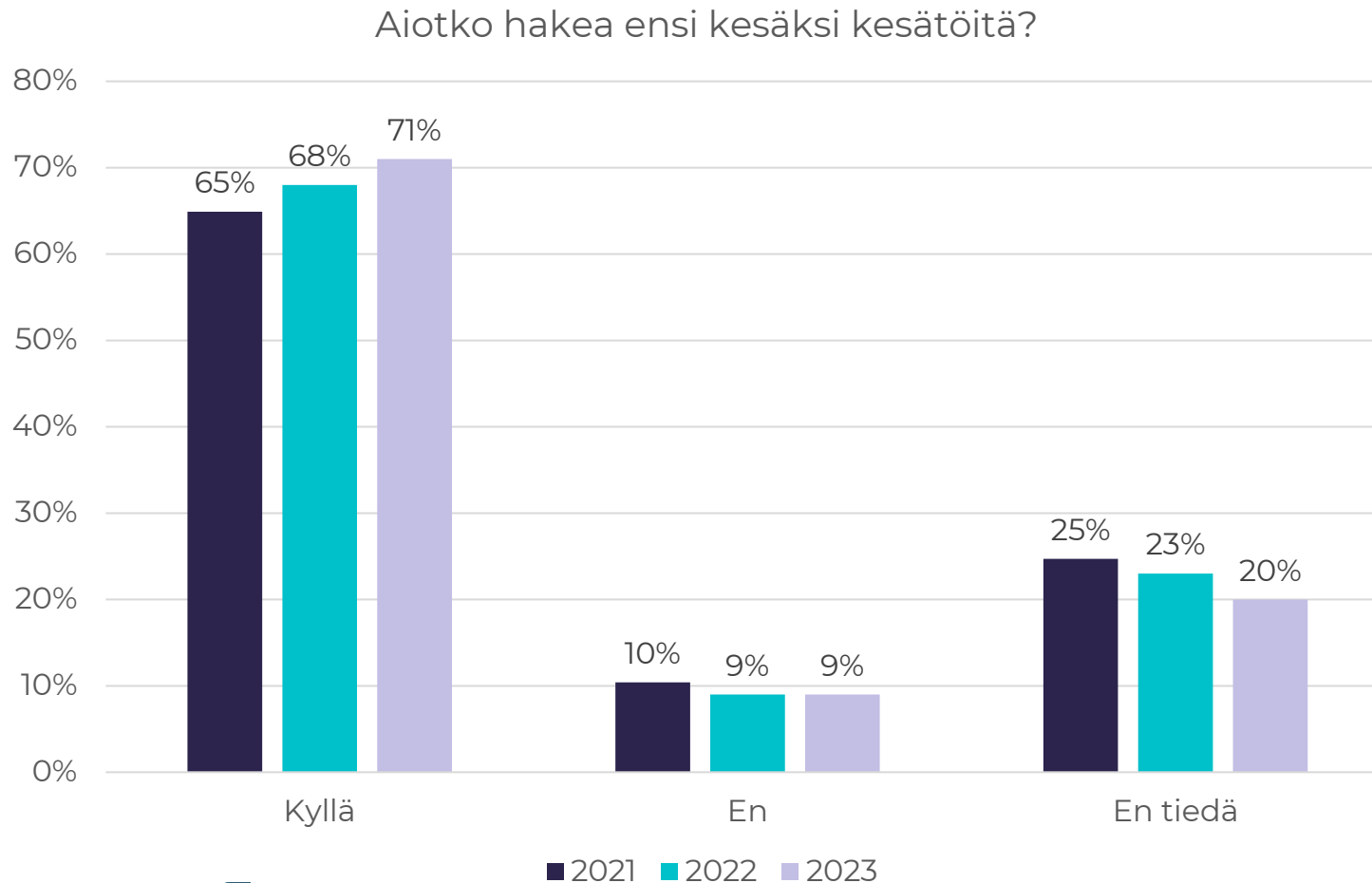
Nuorten kesätöihin hakeutuminen

Myönteiset kokemukset työelämästä yhteydessä kesätöihin hakeutumiseen.

NYT Nuorten tulevaisuusraportti 2023

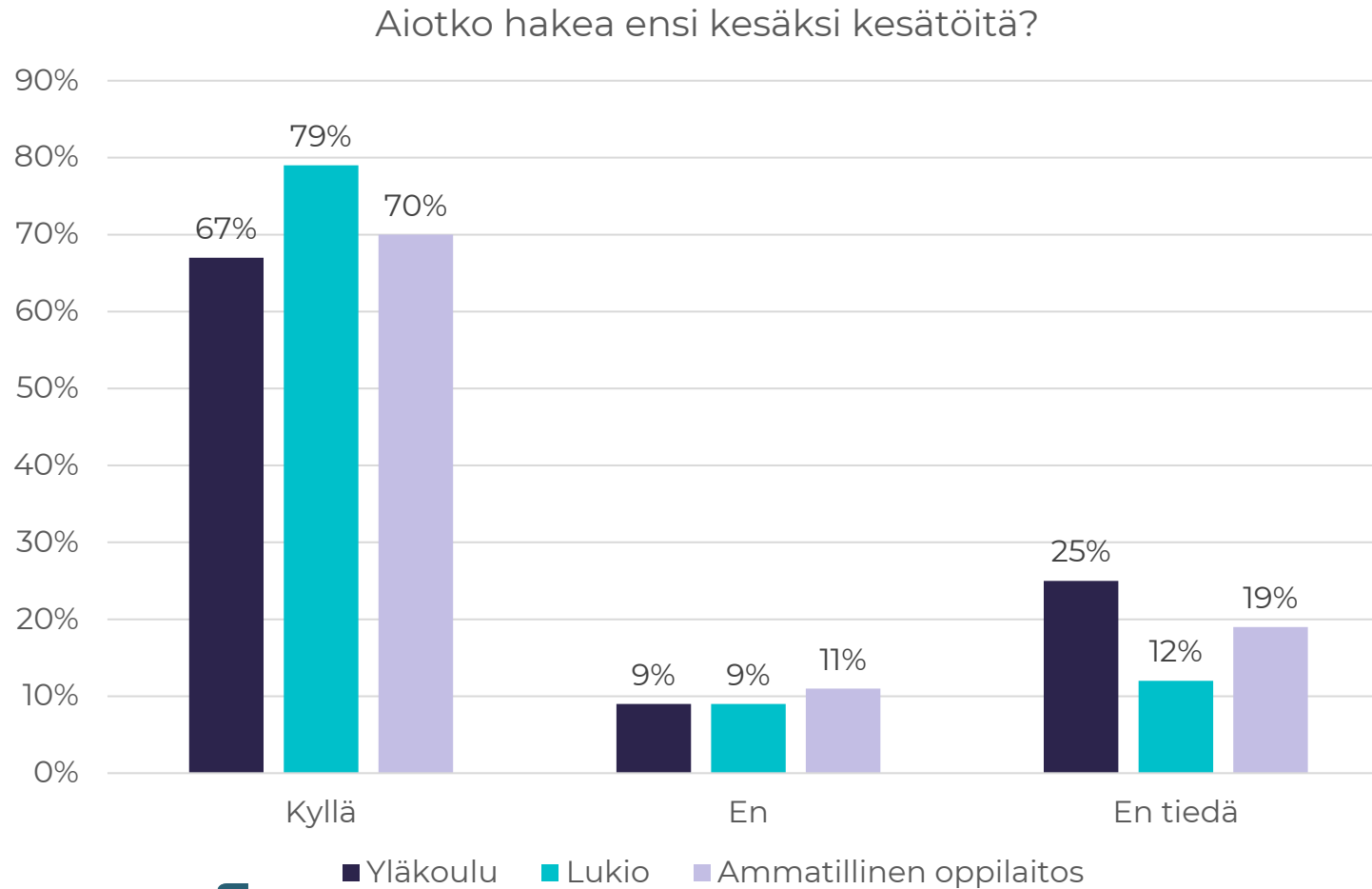

Kesätöihin hakeutuminen 2021-2023

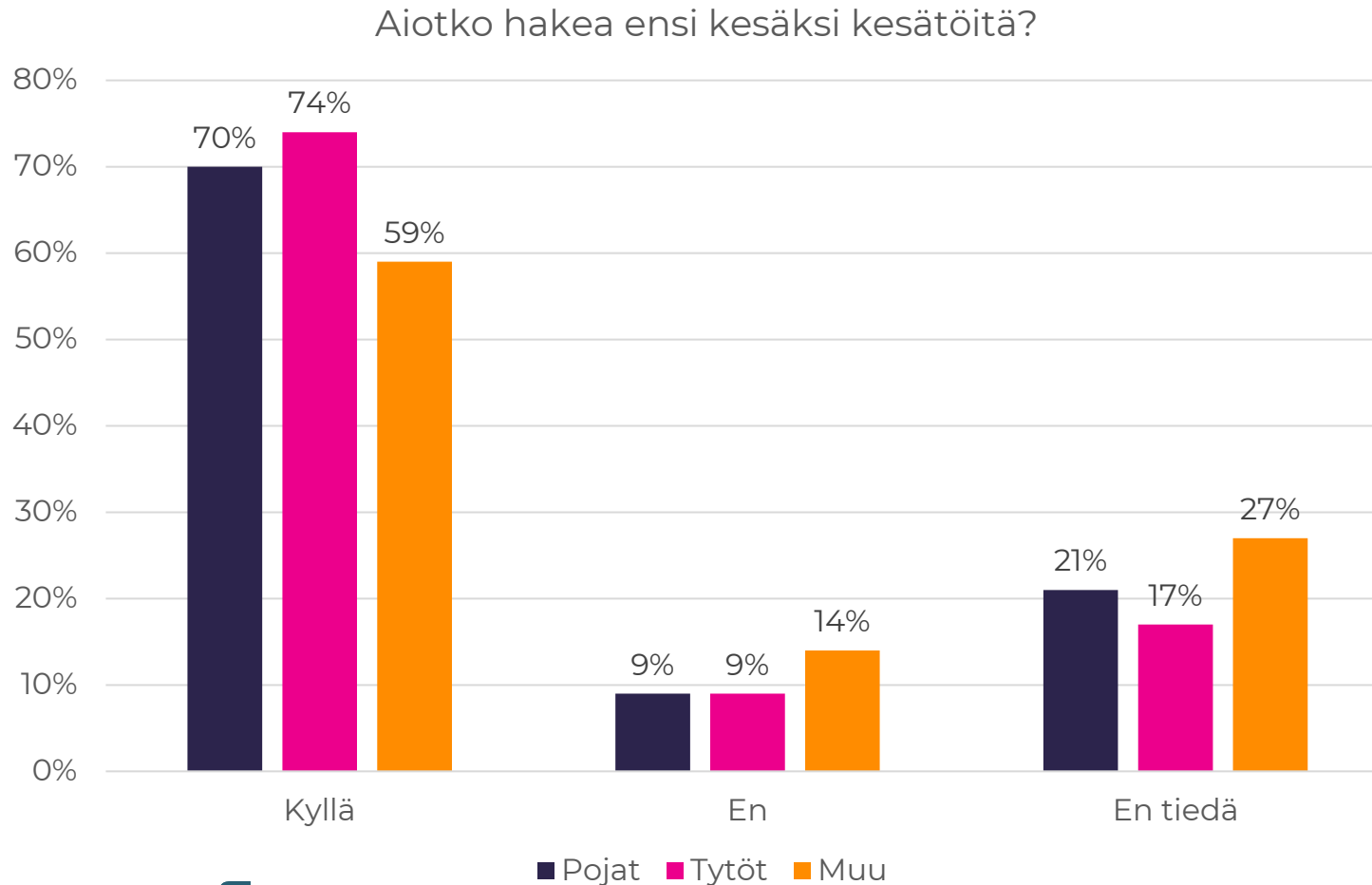
- Kesätöihin hakeutuvien nuorten määrä kyselyyn vastanneissa on kasvanut kolmen vuoden aikana.
- Epävarmojen määrä on vähentynyt selvästi.
- Niiden osuus, jotka eivät hae kesätöitä pysyy samalla tasolla.

Kesätöihin hakeutuminen & lukiolaiset vs. am.koul.

- Lukiolaiset aikovat selvästi muita useammin hakea kesätöitä.
- Yläkoululaisten ja toisen asteen ammatillisen opiskelijoissa on lukiolaisiin verrattuna selvästi enemmän niitä, jotka eivät vielä tiedä, hakeutuvatko kesätöihin vai eivät.

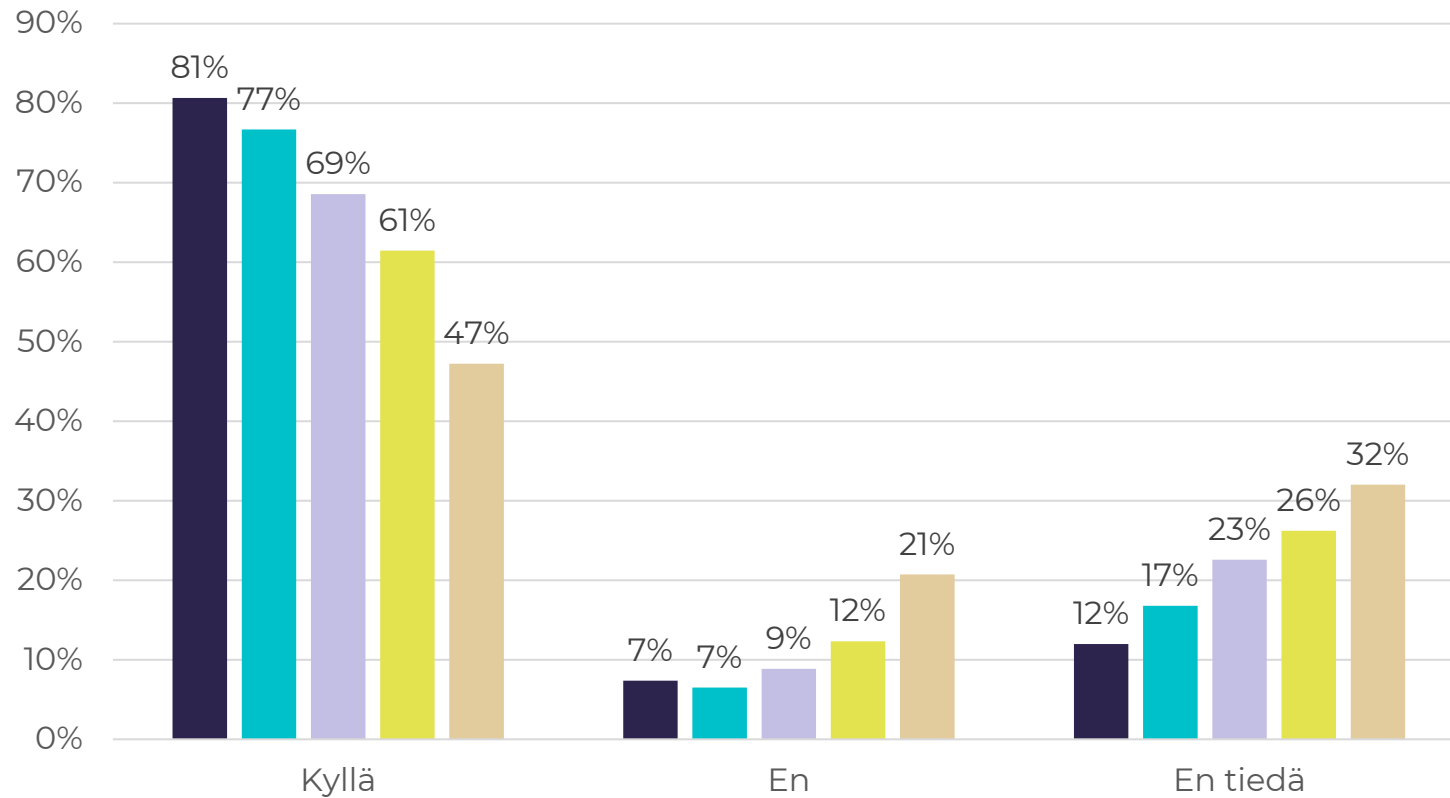
Kesätöihin hakeutuminen, sukupuoli

- Tyttöjen aie hakea kesätöitä on korkein.
- Sukupuolen muu ilmoittavien osalta selvästi harvempi ilmaisee aikomuksen hakeutua kesätöihin ja epävarmoja on yli neljännes.
- Myös niiden osalta, jotka eivät aio hakea kesätöitä, sukupuolen muu ilmoittaneiden osuus on selvästi korkeampi.

Kesätöihin hakeutuminen & työelämäasenteet

Aiotko hakea kesätöihin? vs.
Odotan innolla työelämään pääsyä

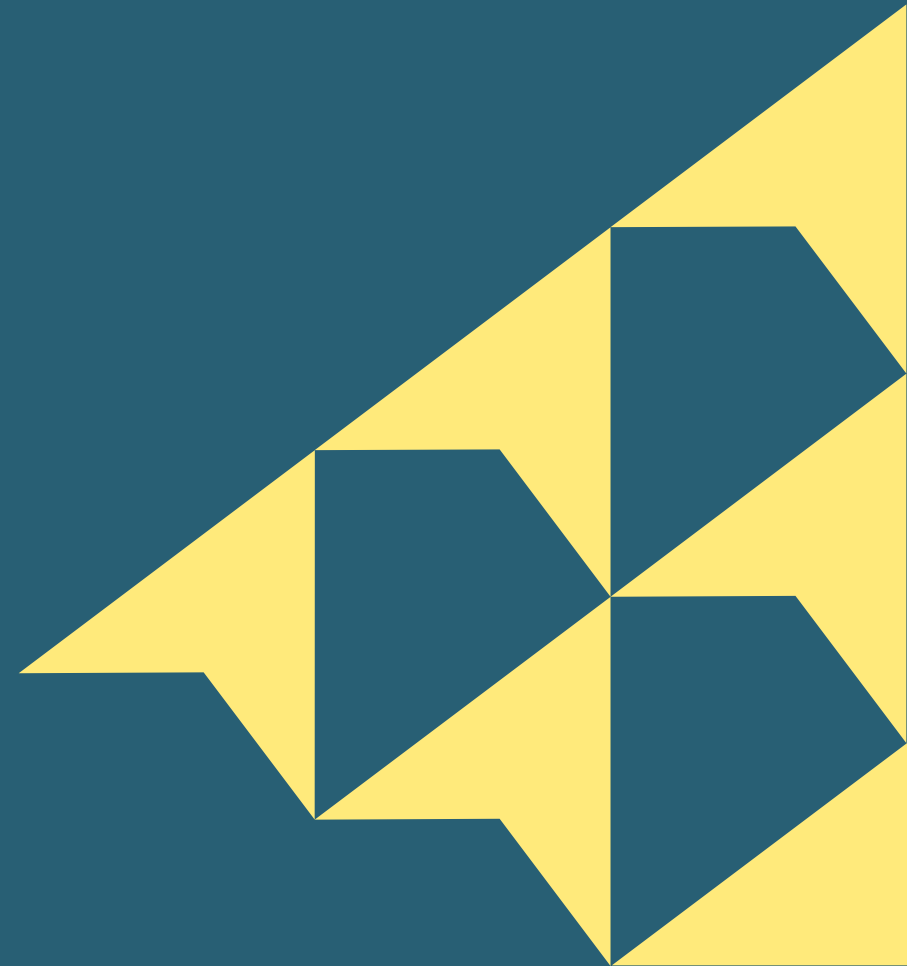

■ 5 täysin samaa mieltä ■ 4 ■ 3 ■ 2 ■ 1 Täysin eri mieltä

- Myönteinen odotus työelämää kohtaan on voimakkaasti yhteydessä kesätöiden hakemiseen.
- Ne, joiden suhtautuminen tulevaisuuden työelämään ei ole myönteinen, hakevat kesätöitä merkittävästi keskimääräistä harvemmin.

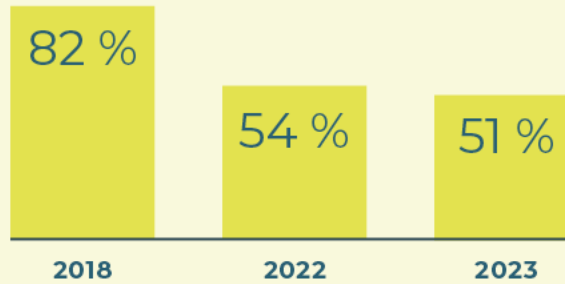
Nuorten työelämäodotuksista ja työelämän kuormittavuudesta

NYT Nuorten tulevaisuusraportti 2023

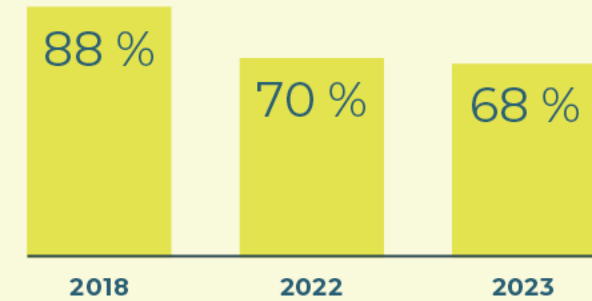

Muutoksia nuorten
suhtautumisessa
työelämään

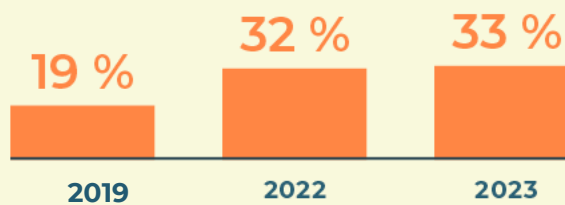
Odotan innolla
työelämää

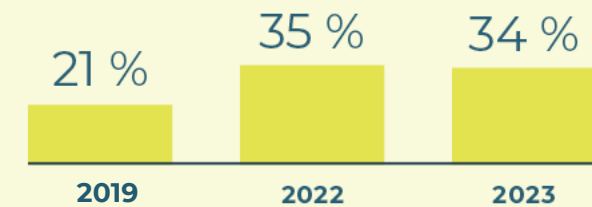
Uskon löytäväni oman
paikkani työelämästä

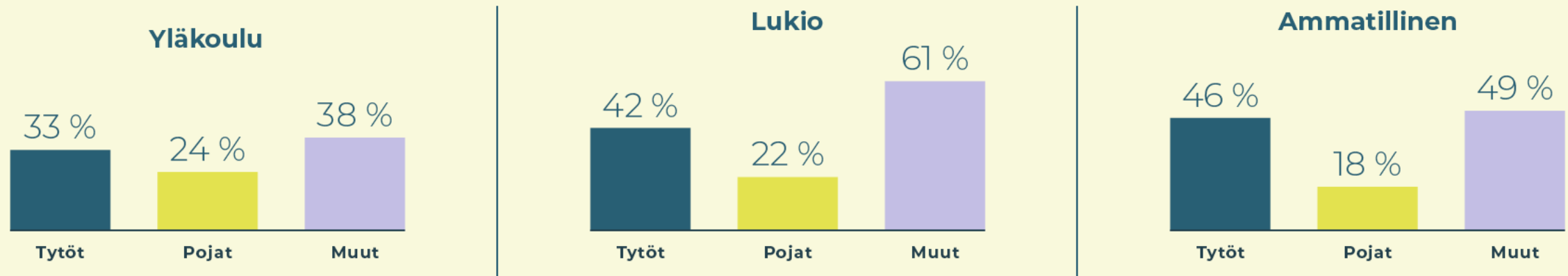
Pelkään työelämän olevan
liian raskasta

Panostan mieluummin vapaa-
aikaan kuin työelämään

Pelkään työelämän olevan liian raskasta minulle *N = 6 027*

Mitkä seuraavista asioista ovat vaikuttaneet eniten siihen, että pelkäät työelämän olevan liian raskasta?

Nuoret suhtautuvat
eri tavoin työelämään
– huomioidaan tämä
myös ratkaisuissa

Kyselyn vastaajat
voidaan jakaa
kahteen ryhmään
työelämäorientaation
perusteella

Työelämä- myönteiset

- Odotan innolla työelämää
- Minulla on riittävät työelämävalmiudet
- Uskon löytäväni paikkani työelämästä
- Voisin toimia yrittäjänäkin

13 % pelkää
työelämän
olevan liian kuormittavaa

Työelämään varauksella suhtautuvat

- En usko löytäväni omaa paikkaani työelämästä
- Minulla ei ole riittäviä valmiuksia menestyä työelämässä
- En odota innolla työelämää
- Panostan mieluummin vapaa-aikaan

57 % pelkää
työelämän
olevan liian kuormittavaa

Erot työelämän
kuormituksessa
työelämä-
myönteisten ja
työelämään
varauksella
suhtautuvien
välillä

Työelämä- myönteiset

- Negatiiviset viestit työelämästä
- Huoli hyvinvoinnin tukemisesta työelämässä
- Vanhempieni työelämä näyttää liian raskaalta
- Työelämän epävarmuus

Työelämään varauksella suhtautuvat

- Huoli toimeentulosta
- Kiinnostuksen puute
- Voimavarojen puute
- Huoli vapaa-ajan vähyydestä

Nuorten alaharkinnat

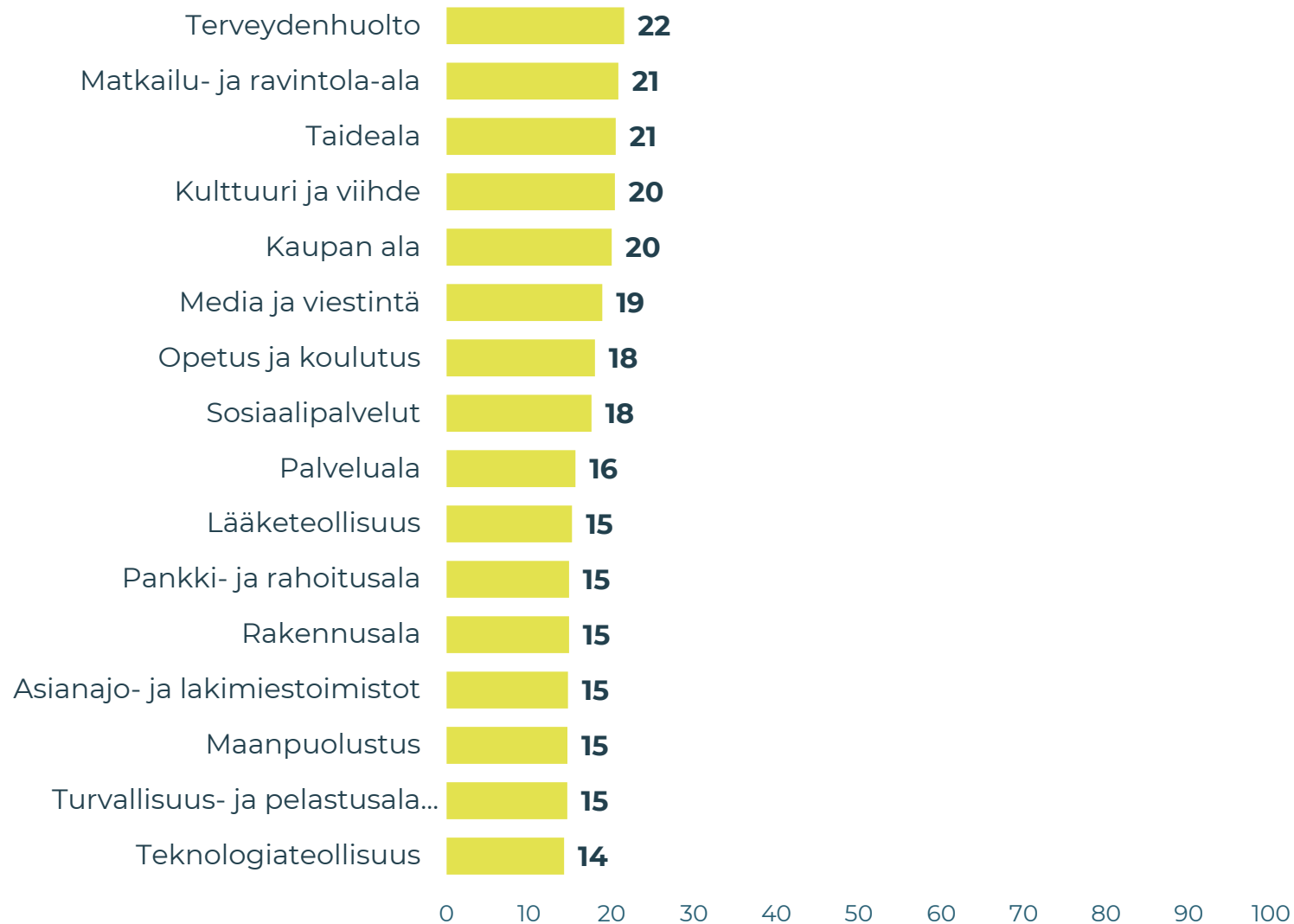
Mitkä alat kiinnostavat nuoria?

Millä aloilla voisit harkita työskenteleväsi?

Kaikki vastaajat: 6 027

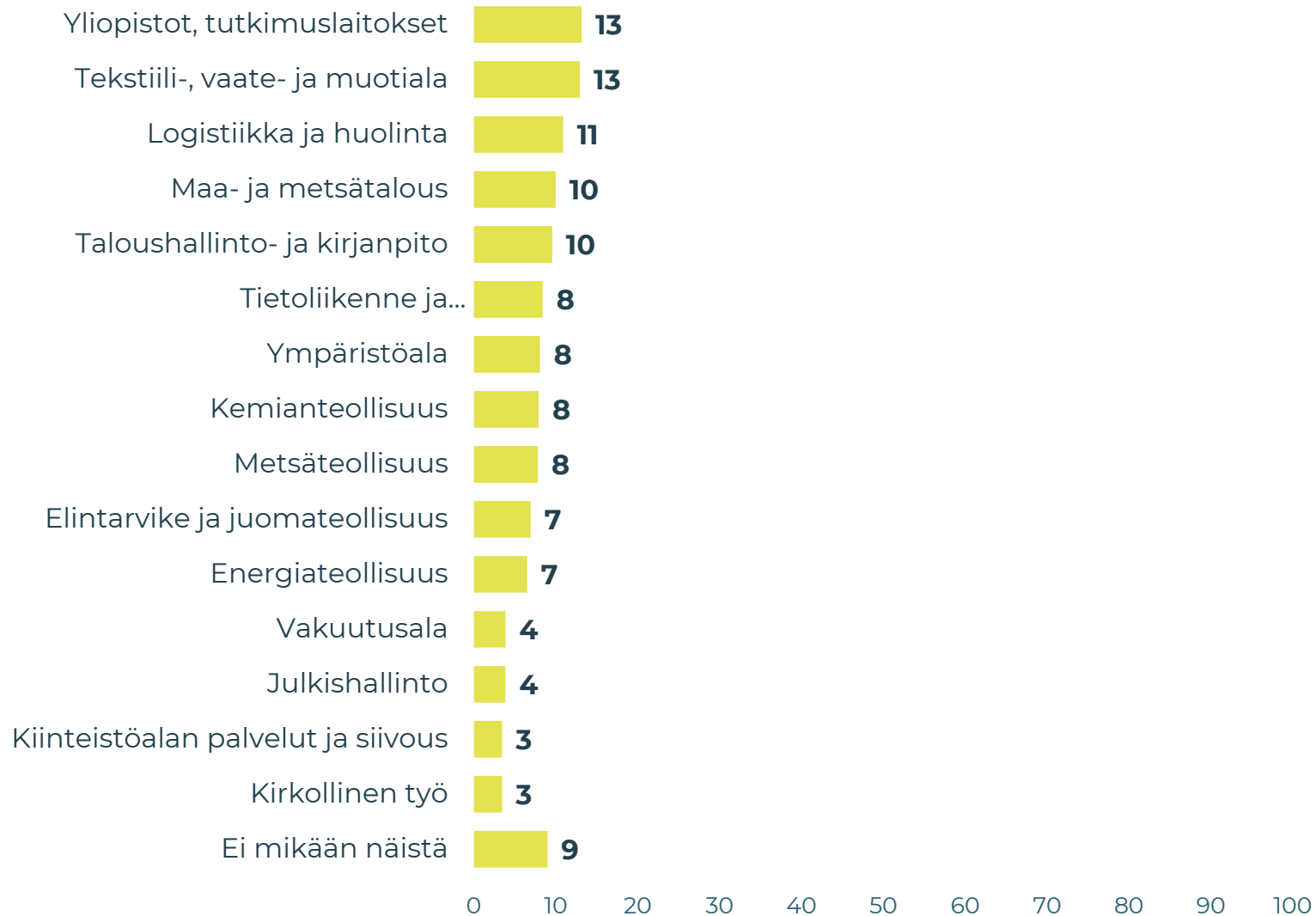
Kaikkein suosituimmat alat (% -osuuksia)

Millä aloilla voisit harkita työskenteleväsi?

Kaikki vastaajat: 6 027

Vähemmän mainintoja keränneet alat (% -osuuksia)

Yläkoulussa opiskelevat

Millä aloilla voisit harkita työskenteleväsi?

Vastaajia: 3 088

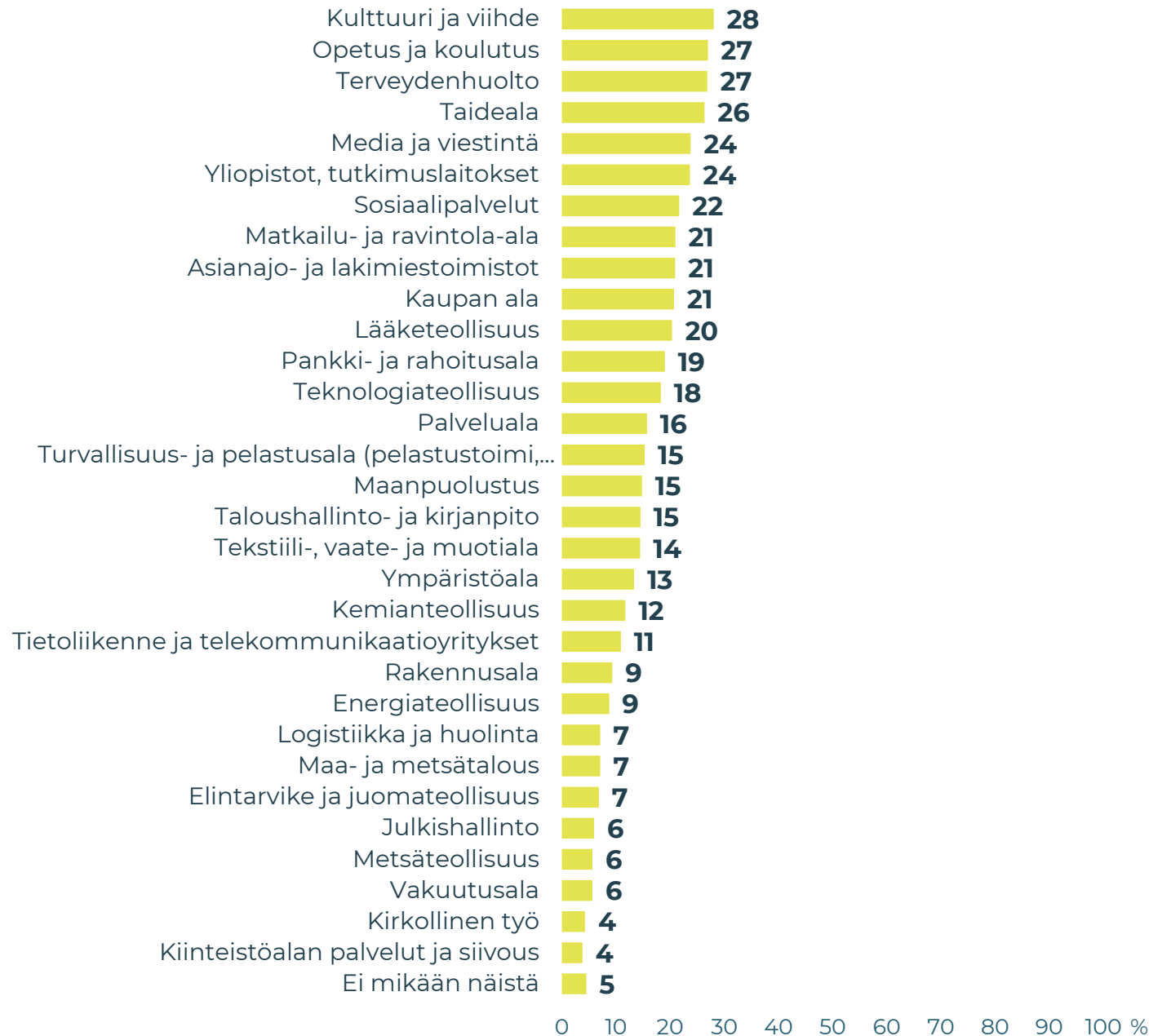

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 %

Lukio

Millä aloilla voisit harkita työskenteleväsi?

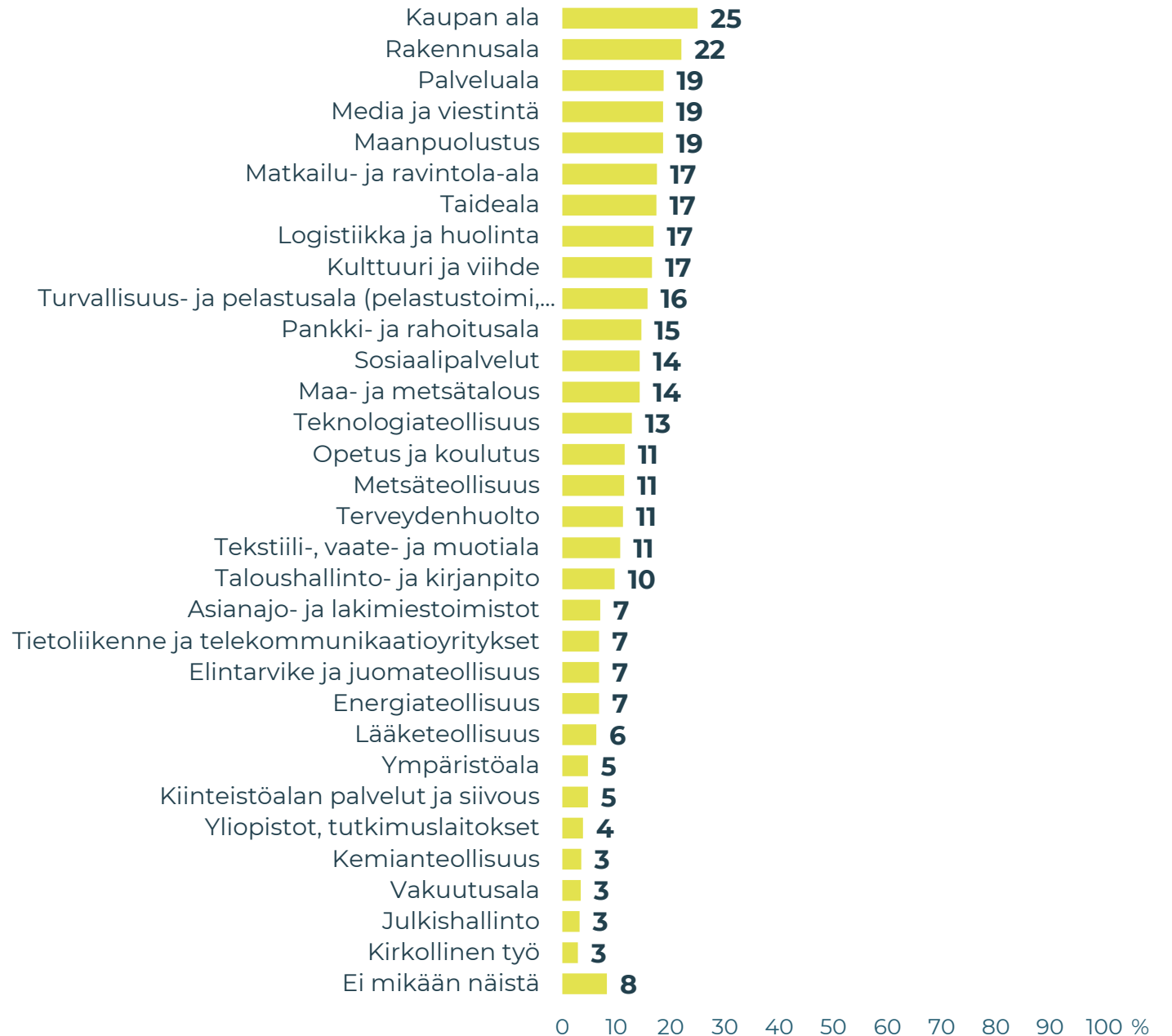
Vastaajia: 1 965

Ammattioppilaitos

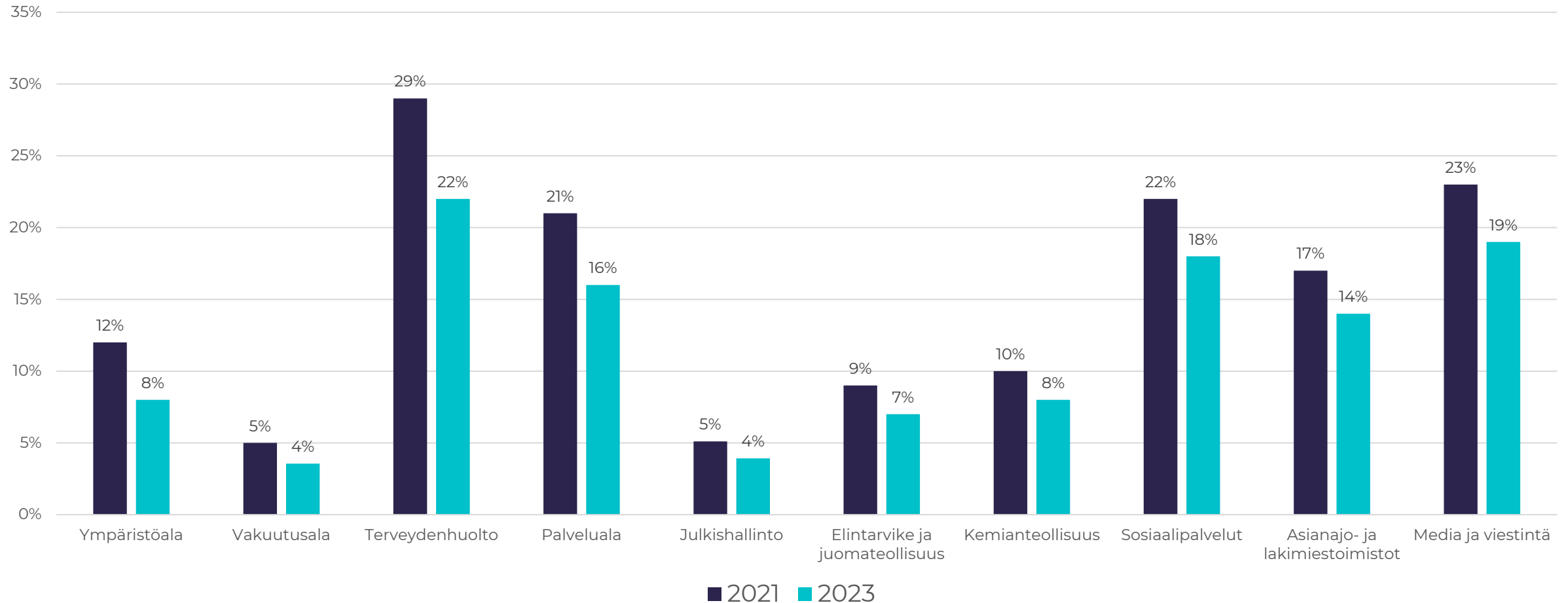
Millä aloilla voisit harkita työskenteleväsi?

Vastaajia: 947

Eniten laskeneet alat 2023 vs. 2021

Millä aloilla voit harkita työskenteleväsi.
Valitse sinua kiinnostavat toimialat.

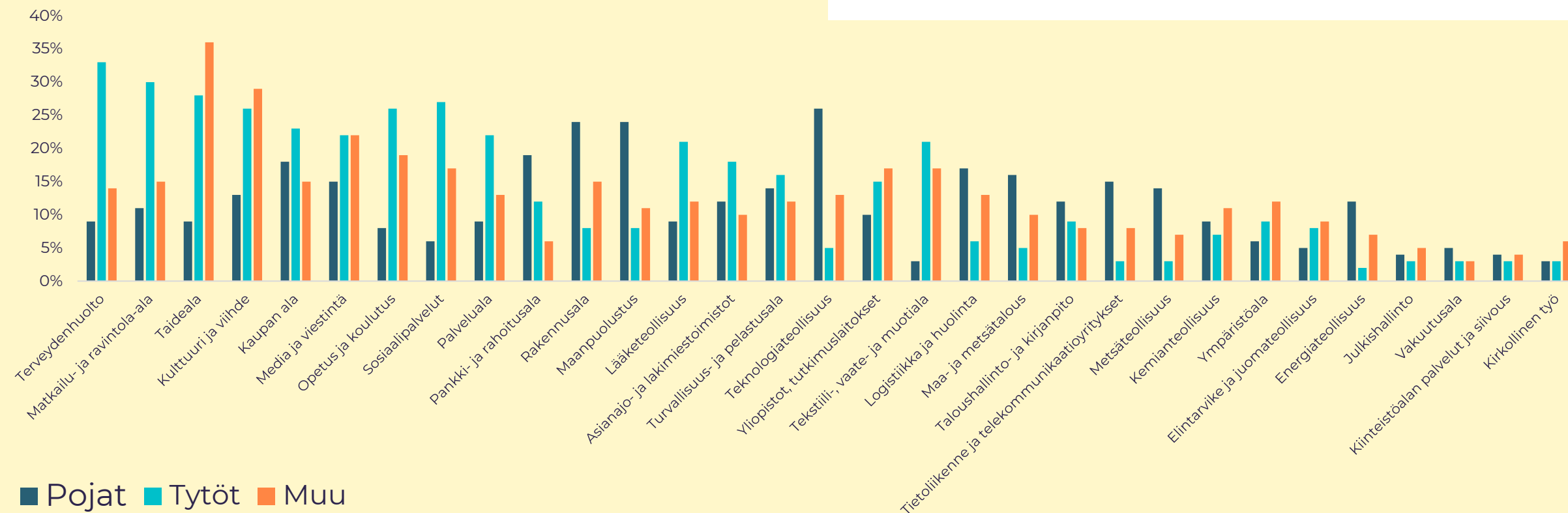

Millä aloilla voisit harkita työskenteleväsi?

Vastaajat: Pojat: 2 439 Tytöt: 2 963 Muu: 308

Pojat: 26 % teknologiateollisuus
Tytöt: 33 % terveydenhuolto
Muu: 36 % taideala

Sukupuolittuneisuus ei heijastu vastauksissa kaikilla aloilla

- kaupan ala
- turvallisuus- ja pelastusala
- vakuutusala

Vanhempien koulutustausta on yhteydessä nuorten kiinnostukseen eri aloja kohtaan

Jos vanhemmalla yliopistotausta, kiinnostaviksi koettiin mm.

- Kulttuuri- ja viihdeala
- Terveystieteiden ala
- Teknologiateollisuus
- Opetusala
- Yliopistot ja tutkimuslaitokset

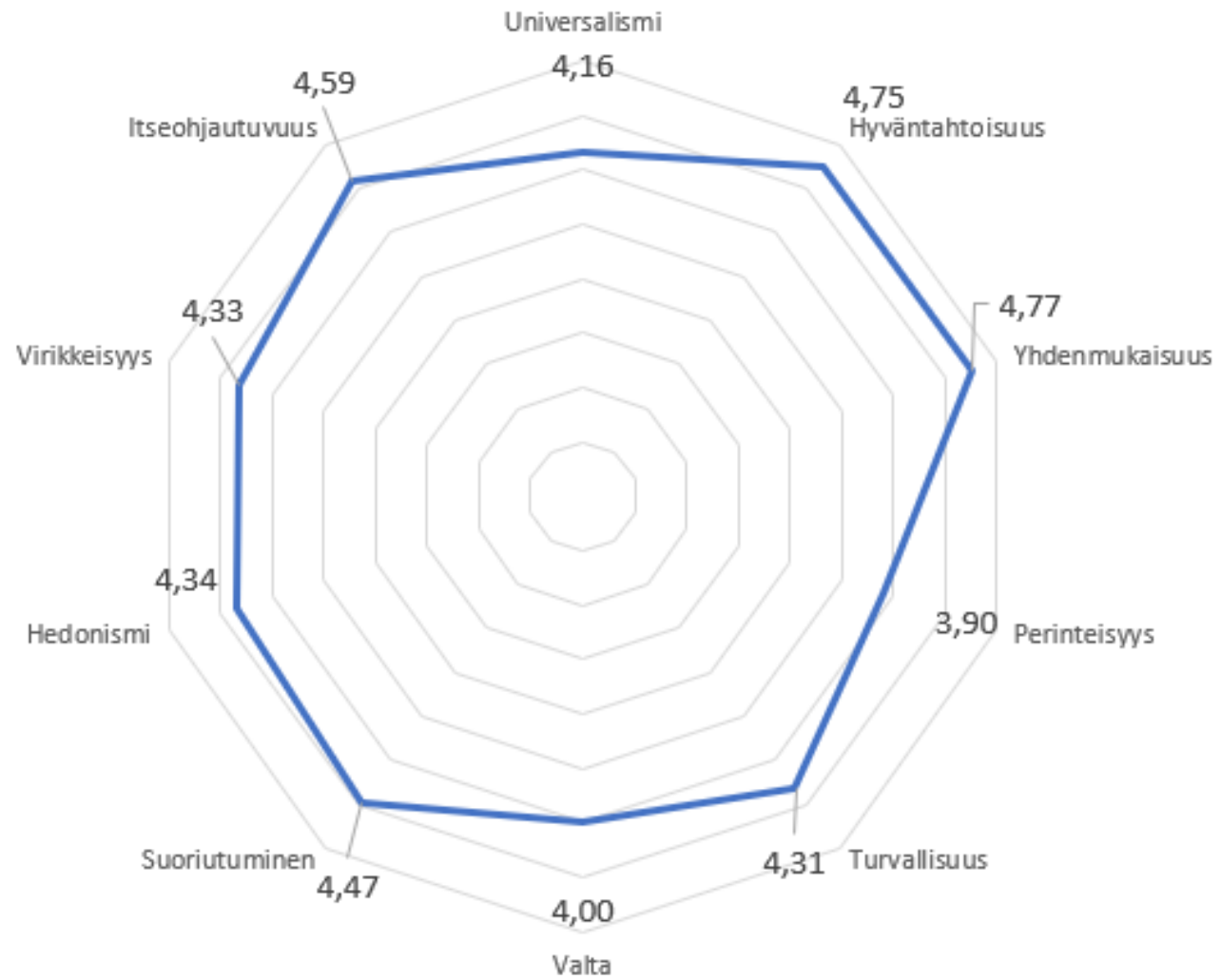
Jos vanhemmalla ammatillinen koulutus, kiinnostaviksi koettiin mm.

- Kaupan ala
- Terveystieteiden ala
- Rakennusala
- Matkailu- ja ravintola-ala
- Logistiikka ja huolinta

Nuorten alavalinnat ja arvot

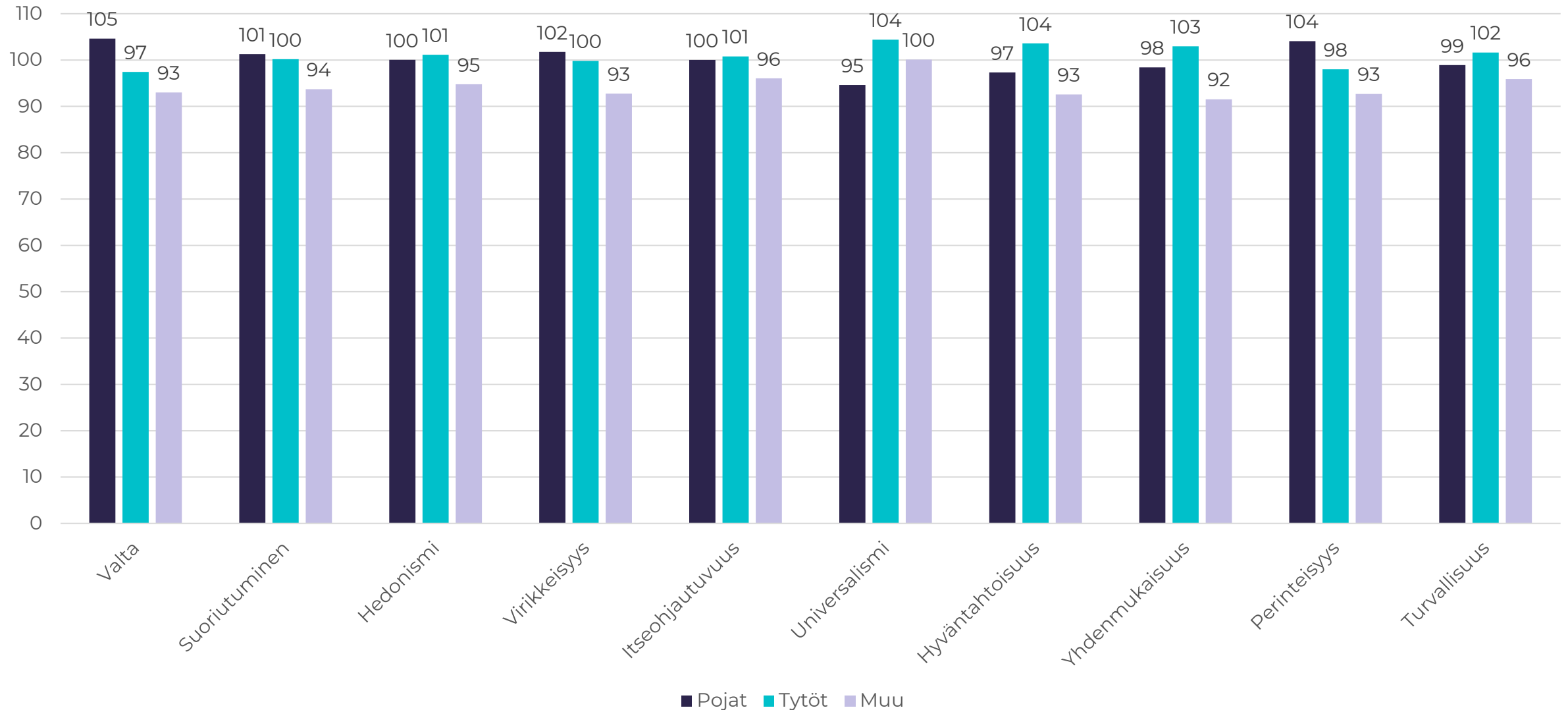

Nuorten arvot

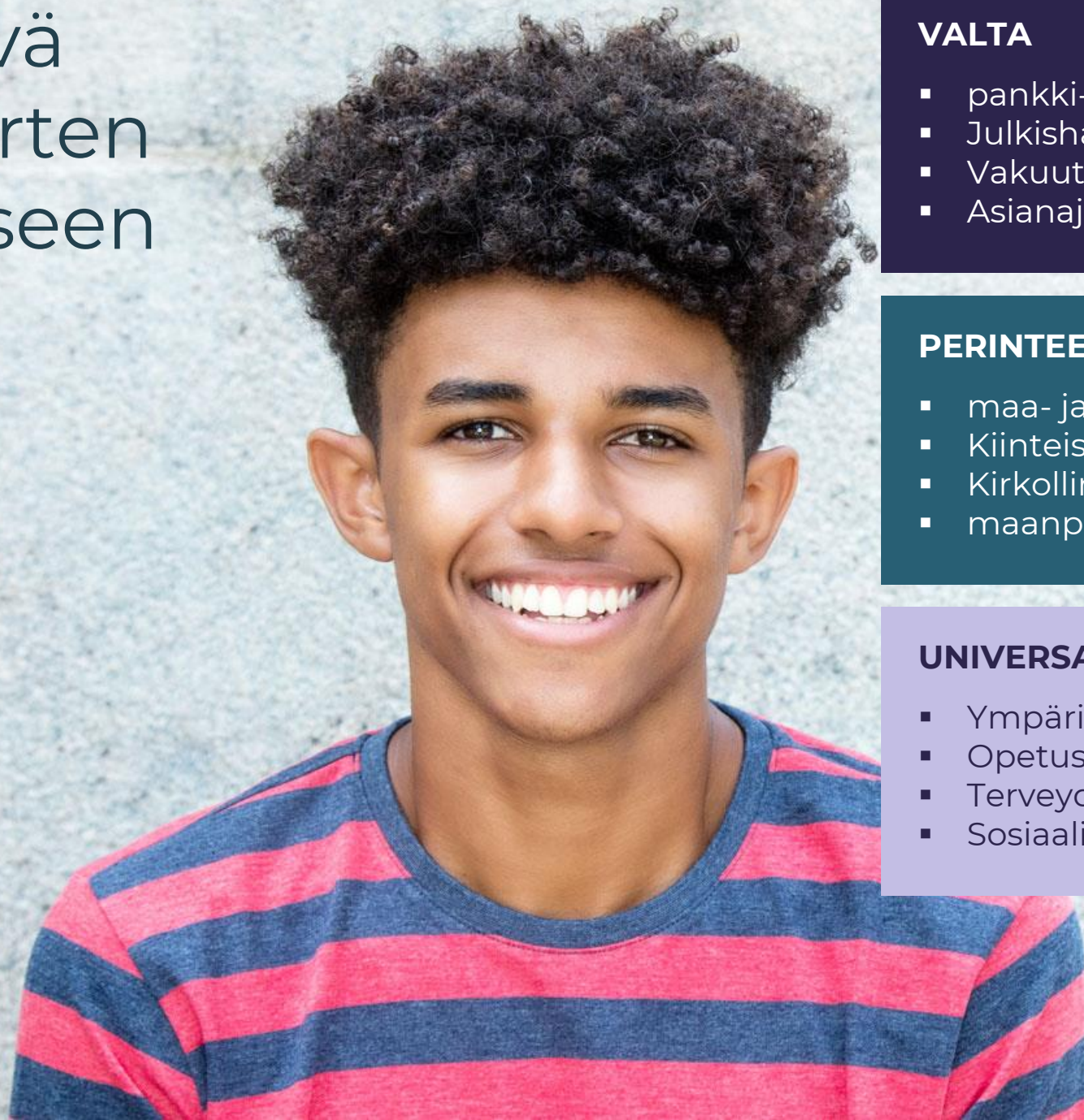

Arvot (Schwartz) ja sukupuoli

Arvoulottuvuudet sukupuolen mukaan indeksoituna

Arvoilla selvä
yhteys nuorten
kiinnostukseen
eri aloja
kohtaan

VALTA

- pankki- ja rahoitusala
- Julkishallinto
- Vakuutusala
- Asianaja- ja lakimiestoimistot

PERINTEET

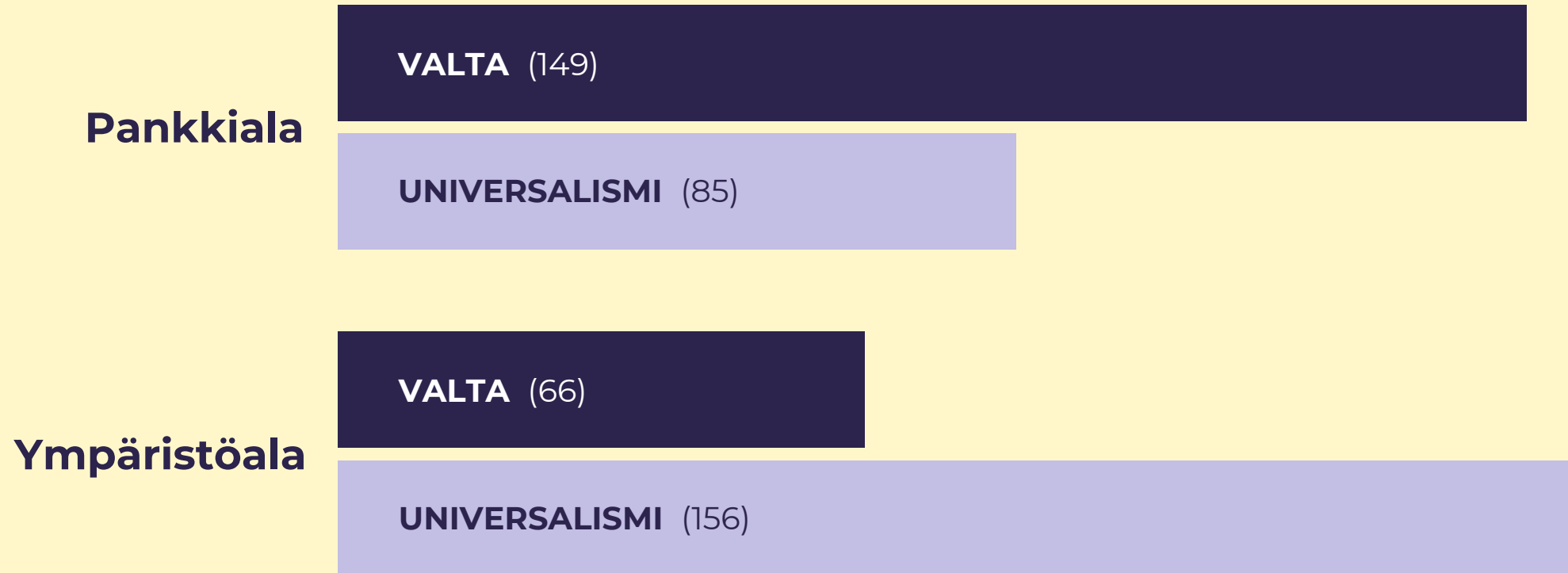
- maa- ja metsätalousala
- Kiinteistöalan työ ja -siivous
- Kirkollinen työ
- maanpuolustus

UNIVERSALISMI

- Ympäristöala
- Opetusala
- Terveystieteiden ala
- Sosiaalipalvelut

Kyselyssä universalismiin liittyvät väittämät koskivat esimerkiksi ihmisten yhdenvertaisuutta ja ympäristön suojelua.

Millaisia mielikuvia ja arvoja eri aloihin liittyy?

(Suluissa vastausten indeksiluku)

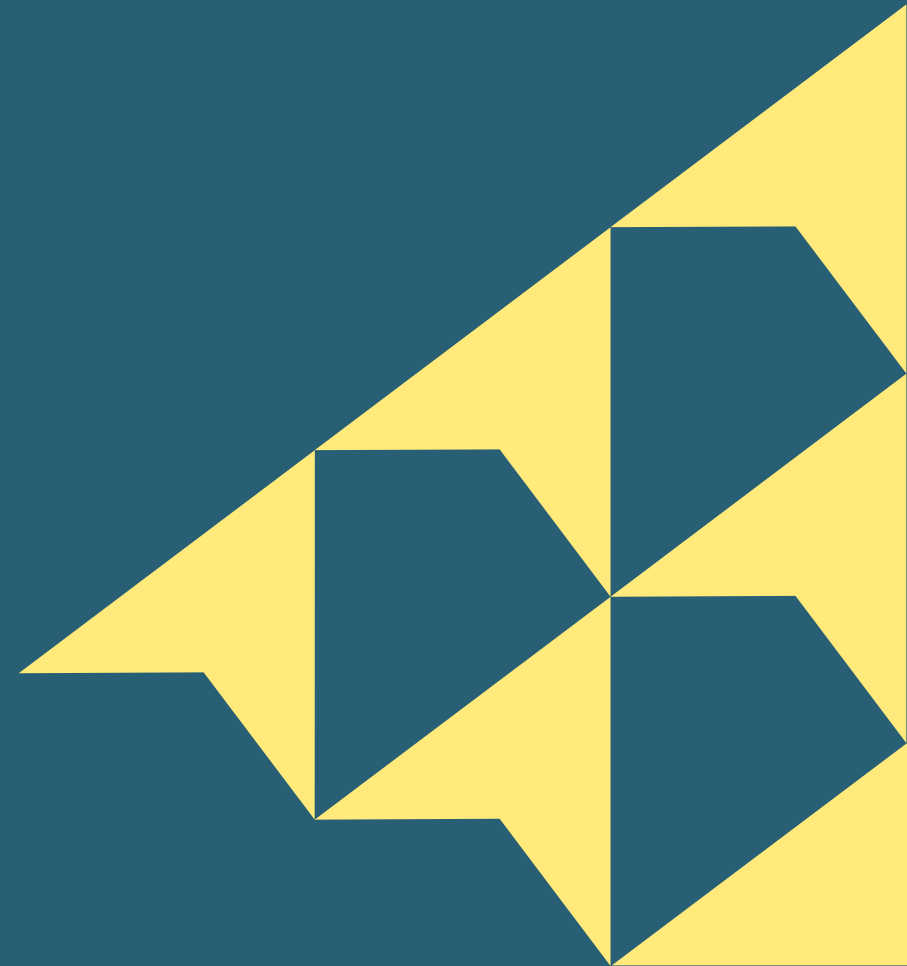
Harkittavissa olevat alat ja arvot (Schwartz) Indeksiluku, laskettu 5-6-vastanneista

	Valta	Suoriutuminen	Hedonismi	Virikkeisyys	Itseohjautuvuus	Universalismi	Hyväntahtoisuus	Yhdenmukaisuus	Perinteisyys	Turvallisuus
Tietoliikenne ja telekommunikaatioyritykset	101	111	91	88	101	86	81	94	104	95
Metsäteollisuus	110	99	92	114	101	91	92	97	144	101
Pankki- ja rahoitusala	149	129	105	117	110	85	104	113	119	110
Kulttuuri ja viihde	97	105	111	106	126	129	116	105	84	91
Maa- ja metsätalous	106	100	93	109	105	90	95	96	127	94
Elintarvike ja juomateollisuus	76	85	101	87	98	102	111	100	94	92
Kiinteistöalan palvelut ja siivous	137	115	123	121	117	108	114	105	143	102
Opetus ja koulutus	74	99	89	87	102	125	124	115	76	101
Kaupan ala	106	102	108	102	97	92	105	104	94	98
Julkishallinto	142	135	102	114	110	138	113	108	118	103
Terveydenhuolto	90	108	93	98	100	122	123	118	93	113
Energiäteollisuus	119	118	102	122	114	90	99	107	118	94
Matkailu- ja ravintola-ala	111	107	114	113	108	115	116	112	93	101
Sosiaalipalvelut	84	99	103	93	107	131	130	114	85	117
Rakennusala	106	99	106	107	103	91	92	88	115	91
Maanpuolustus	130	117	95	119	107	88	98	106	127	96
Vakuutusala	149	138	122	116	102	91	116	116	120	112
Taideala	72	94	104	89	132	128	113	99	68	91
Media ja viestintä	108	102	111	106	118	113	113	103	83	90
Yliopistot, tutkimuslaitokset	96	124	84	106	112	131	116	124	72	99
Lääketeollisuus	112	124	101	123	114	127	120	123	104	113
Taloushallinto- ja kirjanpito	138	125	101	110	103	94	108	112	118	111
Kemianteollisuus	107	114	84	105	108	112	102	113	90	97
Logistiikka ja huolinta	108	105	115	108	101	84	94	94	130	93
Tekstiili-, vaate- ja muotiala	105	115	120	102	129	133	122	108	79	106
Kirkollinen työ	91	110	95	93	102	119	126	107	154	110
Asianajo- ja lakimiestoimistot	140	131	96	112	114	112	116	118	98	113
Teknolgiäteollisuus	104	109	98	107	107	92	88	99	104	91
Palveluala	96	99	112	96	102	112	122	112	97	103
Ympäristöala	66	96	95	98	119	156	111	116	72	94
Turvallisuus- ja pelastusala	101	104	101	108	100	108	106	106	99	101

Nuorten yrittäjyysorientaatio

Yrittäjyys kiinnostaa yhä useampaa, mutta nuorten mielikuvat yrittäjyydestä vaikuttavat melko perinteisiltä.

(NYT Nuorten tulevaisuusraportti 2023; 2022)

Yrittäjyys kiinnostaa nuoria

TAT Nuorten tulevaisuusraportti 2023

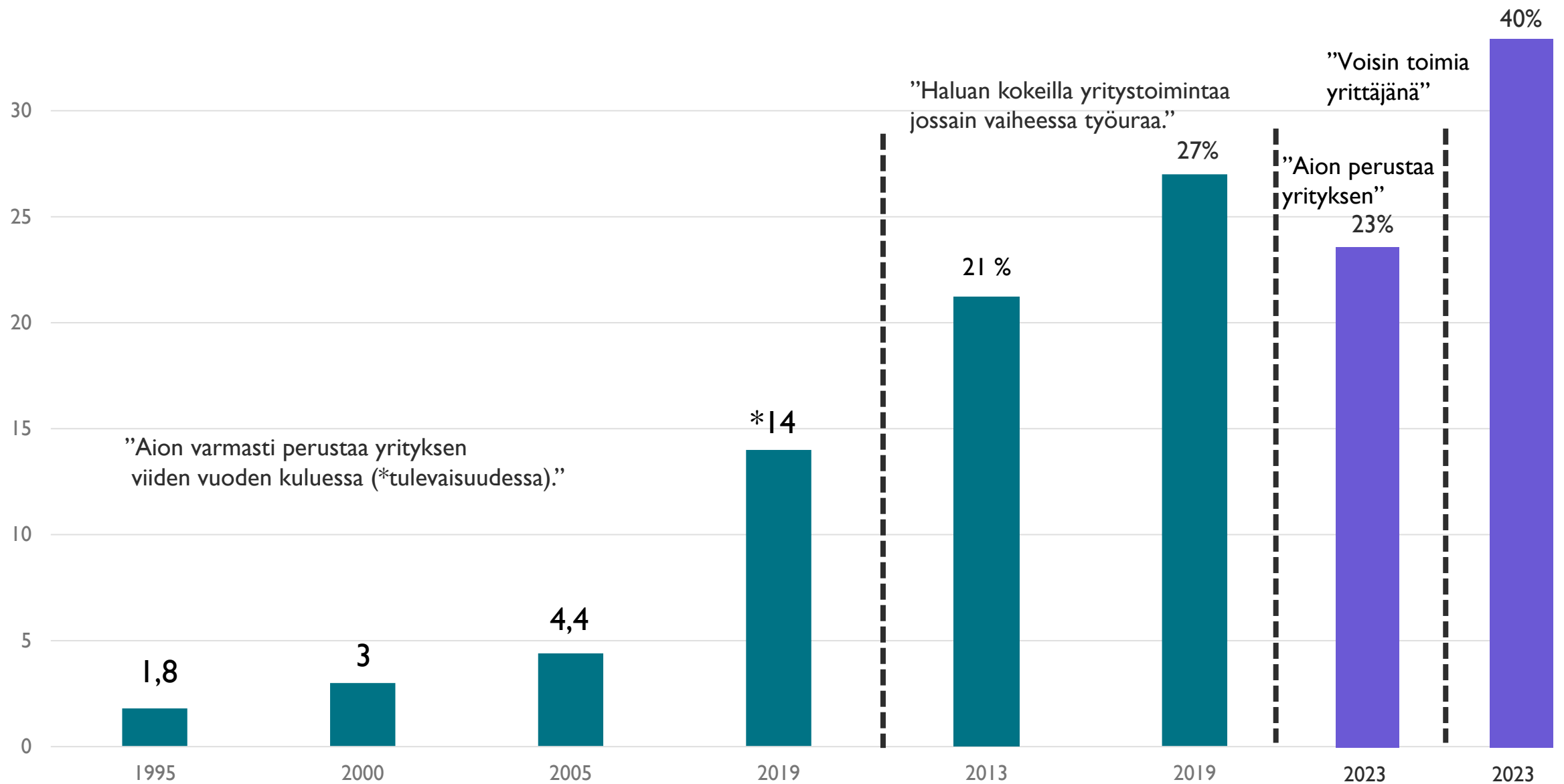
- 40 % nuorista ajatteli voivansa toimia tulevaisuudessa yrittäjänä
- 32 % nuorista vierasti ajatusta omasta yritystoiminnasta
- 28 % nuorista oli asiasta epävarmoja

- 55 % nuorista halusi, että koulussa kerrottaisiin lisää työelämästä – vain 11% ei.

Ysimittari-tutkimus 2020-2022

- 44 % vastaajista piti yrittäjyyttä mahdollisena tulevaisuudessa
- 35 % ei nähnyt itseään yrittäjänä tulevaisuudessa
- 21 % oli asiasta epävarmoja

- 34% Vastaajista koki, että koulu oli tarjonnut riittävästi tietoa yrittäjyydestä.

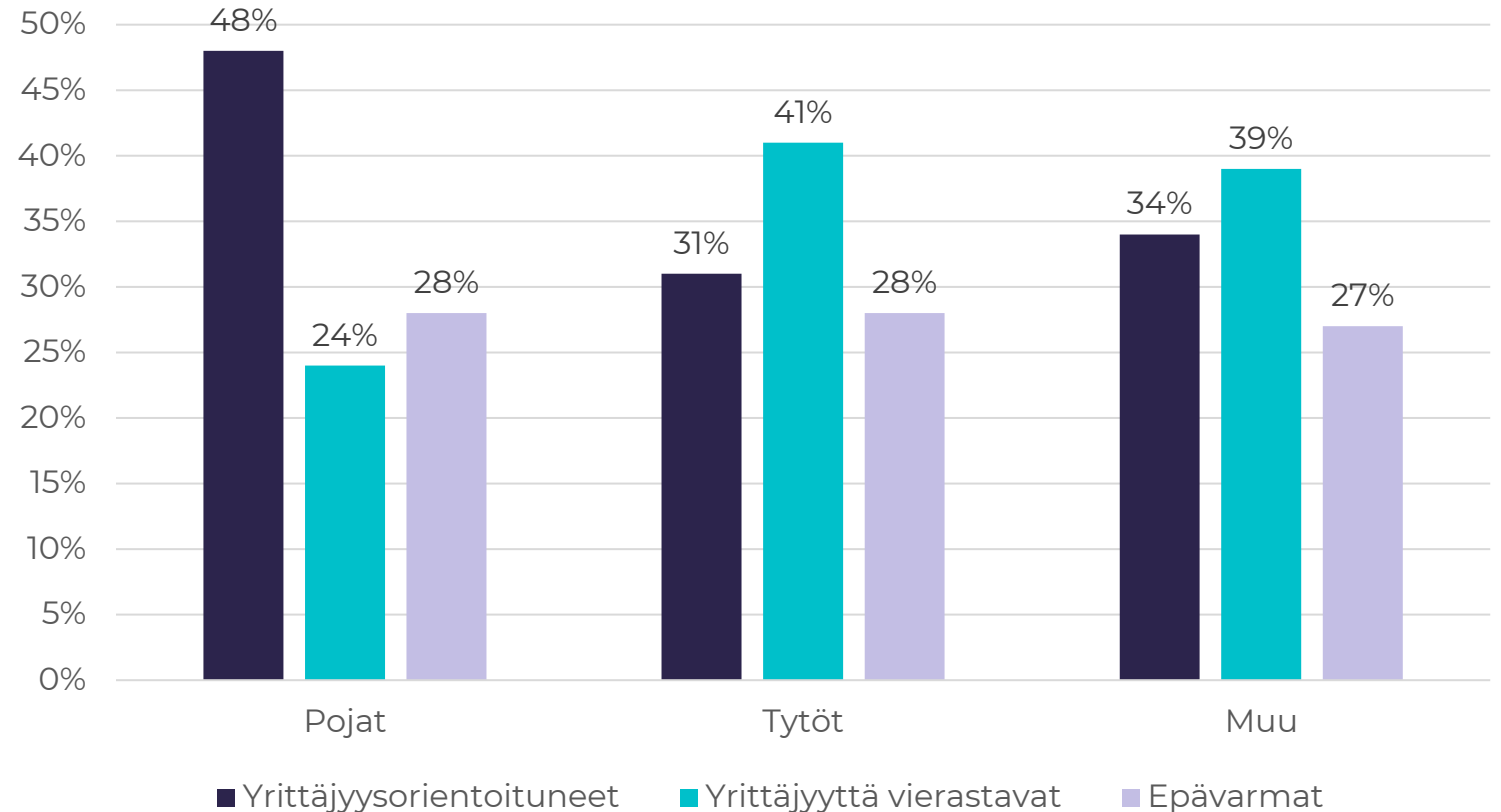

% -luku vastaajista

Sukupuoli ja yrittäjyys

- Pojista huomattavasti useampi suhtautuu myönteisesti mahdolliseen yrittäjyyteen kuin tytöistä ja sukupuolen muu ilmoittaneista
- Sukupuolen muu ilmoittaneiden profiili suhtautumisessa yrittäjyyteen on lähellä tyttöjen profiilia

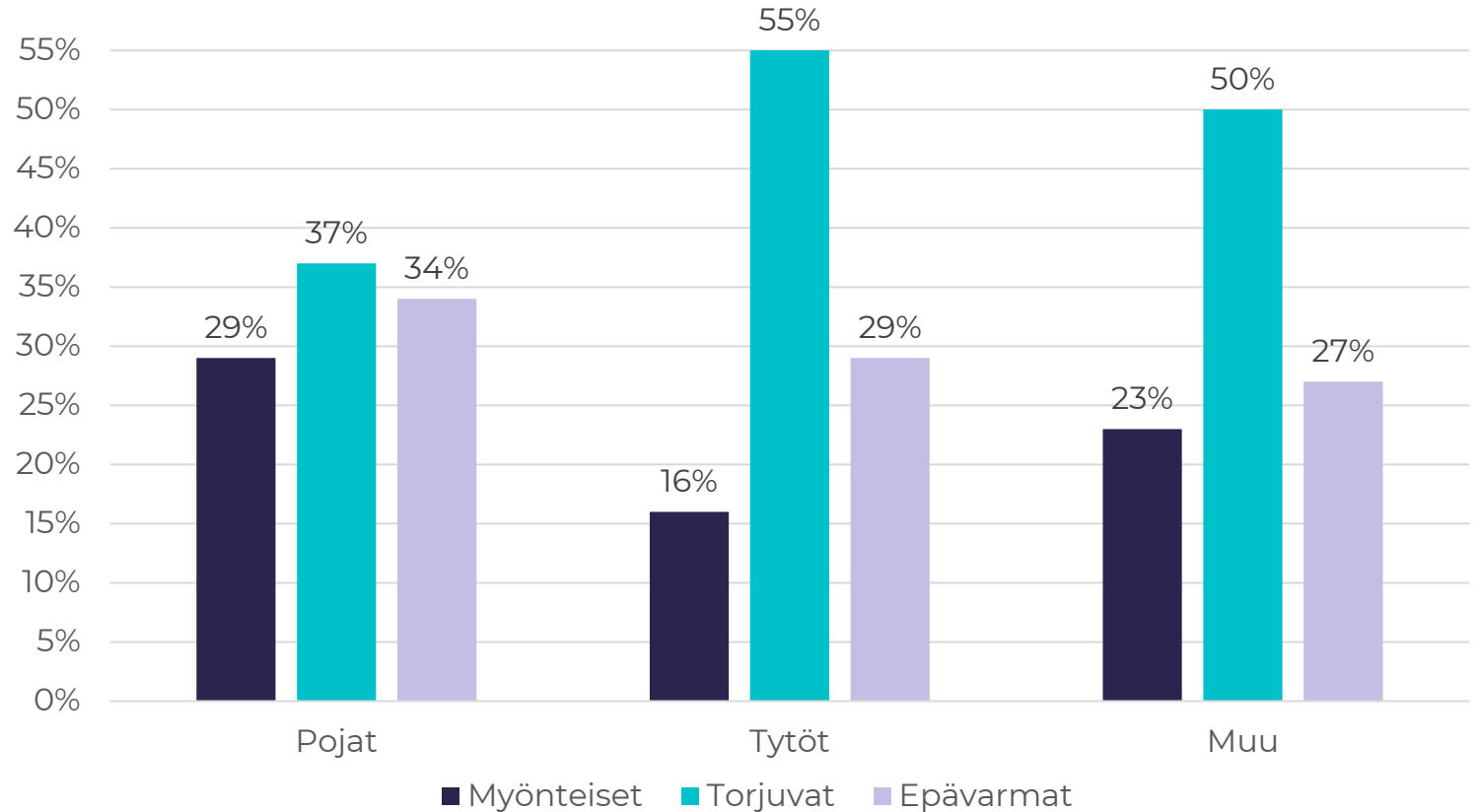
Voisin toimia yrittäjänä

Sukupuoli ja yrittäjyys

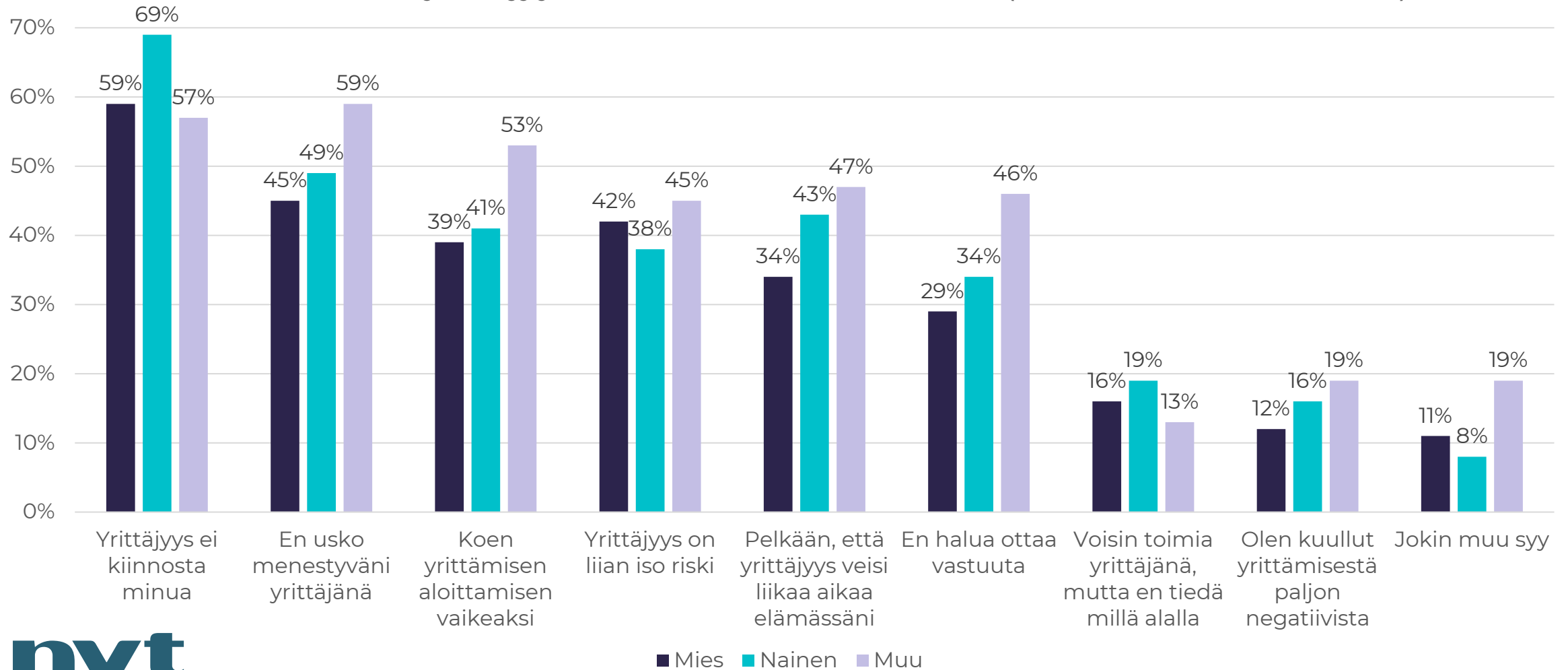
- Oman yrityksen perustamista suunnittelevien osalta poikien osuus on suurempi kuin tyttöjen ja sukupuolen muu ilmoittaneiden osalta
- Suurempi osa sukupuolen muu ilmoittaneista kuin tytöistä aikoo perustaa oman yrityksen

Aion perustaa tulevaisuudessa oman yrityksen

Yrittäjyyden esteet, sukupuolittain

Miksi koet, että yrittäjyys ei ole sinulle vaihtoehto? (1+2-vastanneet, N=2185)

Kiitos!

@ljvaara

Lauri Vaara
Erityisasiantuntija, opettajankoulutus & tutkimus
Nuorten yrittäjyys ja talous NYT
044 0772373

